

A. VINDING KRUSE
ERSTATNINGSRETTE

II DEL.

INDHOLDSFORTEGNELSE TIL I OG II DEL

I DEL. ANSVARSGRUNDLAGET

I. Afsnit. Indledning.

- § 1. *Hovedtræk af erstatningsrettens historiske udvikling* (1-13)
  - I. Almindelige udviklingslinier (1-8)
  - II. Dansk ret (8-10)
  - III. Nutid og fremtid i erstatningsretten (11-13)
- § 2. *Erstatningsrettens grundbegreber og plads i retssystemet* (14-29)
  - I. Erstatningsreglernes samfundsmæssige funktion (14-20)
  - II. Erstatningskravets afgrænsning over for beslægtede krav (20-25)
  - III. Erstatningsansvaret i kontraktsforhold (25-27)
  - IV. Erstatningsretten og spørgsmålet om, hvilke retsgoder der er retsbeskyttede (27-29)
  - V. Erstatningsrettens systematik (29)

II. Afsnit. Culpareglen.

- § 3. *Den traditionelle culparegel og retsstridighedslæren* (33-72)
  - I. Culpareglens hovedindhold (33-35)
  - II. Retsstridighedslæren (35-52)
    - A. Udviklingen i dansk (og norsk) retsteori (35-42)
    - B. Retsstridighedslærens værdi (42-52)
  - III. Særligt om de objektive ansvarsfrihedsgrunde (52-72)
    - A. Nødværge og anden lovlig retshåndhævelse (52-55)
    - B. Nødret og ekspropriation (55-60)
    - C. Samtykke og aksept af risiko (60-68)
    - D. Uanmodet forretningsførelse (69-71)
    - E. Udøvelse af subjektive rettigheder (71-72)
- § 4. *Uforsvarlighed og tilregnelser* (73-79)
- § 5. *Teoretiske synspunkter vedrørende culpareglens uforsvarlighedsbetragtning, adækvansbegrænsningen og det objektive ansvar* (80-93)
- § 6. *Culpareglens samfundsmæssige funktion* (94-133)
  - I. Generelle bemærkninger om den traditionelle culparegel (94-102)

- II. Reale og retsidecelle hensyn bag culpareglen (102-04)
- III. De enkelte hensyn (104-30)
  - A. Culpareglens præventionsvirkning (104-12)
  - B. Genoprettelseshensynet (112-13)
  - C. Risikosynspunktet (113-20)
  - D. Retstekniske hensyn (121-24)
  - E. Hensynet til de ansvarlige (124-30)
- IV. Konklusioner (130-33)
- § 7. *Culpaprincippets anvendelse i forskellige tilfældegrupper* (134-62)
  - I. Indledning (134)
  - II. Spørgsmålet om integritetskrænkelse særlige stilling (134-38)
  - III. Lovregler (138-45)
    - A. Lovbestemmelser om culpaansvar (138)
    - B. Lovbestemmelser, der alene pålægger straf (139-45)
  - IV. Sædvaner (145-48)
  - V. Retspraksis i øvrigt og forholdets natur (148-62)
    - A. Indledning (148-49)
    - B. Den almindelige culparegel (149-51)
    - C. Hvor streng bør culpanormen være? (151-57)
    - D. Interesseafvejningens betydning for culpareglen (157-62)
- § 8. *Ansvar for undladelser* (163-79)
  - I. Problemstillingen (163-66)
  - II. Reale hensyn (166-69)
  - III. Forskellige ansvarstilfælde (169-79)
    - A. Lovgivningen (169-72)
    - B. Farer, der udgår fra en persons magtområde (172-74)
    - C. Offentlige tjenesteforhold (175-76)
    - D. Tilfælde, hvor der foreligger en særlig omsorgspligt (176-79)
- § 9. *Tilregneligheden* (180-88)
- § 10. *Grovere skyldformers betydning i erstatningsretten* (189-97)
  - I. Indledning (189)
  - II. Grovere skyld som selvstændig erstatningsbetingelse (189-91)
  - III. Kan skadehensigt gøre en ellers lovlig handling retsstridig? (191-95)
  - IV. Bør culpareglen suppleres med regler om bod? (195-97)
- § 11. *Årsagssammenhæng og adækvans* (198-238)
  - I. Indledning (198-99)
  - II. Årsagsbetingelsen (199-222)
    - A. Problemstillingen (199-206)
    - B. Reale hensyn (206-08)

- C. Nogle tilfældegrupper (208-22)
  - 1. Beviset for årsagssammenhæng (208-10)
  - 2. Konkurrerende skadesårsager (210-22)
    - a. Almindelige tilfælde (210-16)
    - b. Særlige spørgsmål i forbindelse med flere skadevoldere (216-22)
- III. Adækvansbetingelsen (222-38)
  - A. Den traditionelle adækvanslære (222-25)
  - B. Reale hensyn (225-29)
    - 1. Præventionshensynet (225-26)
    - 2. Bevis hensyn (226-27)
    - 3. Retsfølelsen (227)
    - 4. Genoprettelseshensynet (227)
    - 5. Risikohensyn (227-29)
  - C. Adækvanskriteriet der bygger på handlingens farlige egen-skaber. Dansk domspraksis (229-34)
  - D. Adækvansbegrænsningen som lempelsesregel (234-36)
  - E. Skal tabet være adækvat? (236-38)

III. Afsnit. Strengere ansvarsregler.

- § 12. *Indledende bemærkninger om de strengere ansvarsregler* (241-59)
  - I. Retsudviklingen (241-44)
  - II. Forskellige typer af strengere ansvarsregler (244-48)
    - A. Skærper af culpareglen (245)
    - B. Principal- eller husbondansvaret (246)
    - C. Vis major-ansvar (246)
    - D. Objektive ansvarsregler (247-48)
  - III. Behovet for strengere ansvarsregler. Det legislative problem (248-59)
    - A. Hvor stort er behovet? (248-50)
    - B. Det legislative problem (250-57)
    - C. Undtagelser fra det objektive ansvar (257-59)
      - 1. Akcept af risiko (257-58)
      - 2. Egen skyld (258-59)
- § 13. *Husbondansvaret (principalansvaret)* (260-78)
  - I. Retsudviklingen. Fremmed ret (260-63)
  - II. Husbondansvarets begrundelse (263-64)
  - III. DL 3-19-2 (264-76)
    - A. Hvilke medhjælpere omfatter bestemmelsen? (264-67)
    - B. Hvem påhviler ansvaret? (267-69)

- C. Hvilke handlinger omfattes af ansvaret? (269-73)
    - 1. Culpa fra medhjælperens side (269-70)
    - 2. Under udførelsen af tjenesten (271-73)
  - D. Forholdet mellem skadelidte, skadevolderen og principalen (274-76)
  - IV. Specielle regler om principalansvaret (276-77)
  - V. Principalansvaret i offentligretlige forhold (277-78)
- § 14. *Lovpligtig ulykkesforsikring* (279-83)
- § 15. *Ansvar for skade voldt af dyr* (284-92)
- I. Indledning (284-85)
  - II. Hunde (285-88)
  - III. Heste og kreaturer (288-91)
    - A. Mark- og vejfredsloven (288-89)
    - B. DL 6-10-2, 3 og 5 (289-91)
  - IV. Vilde dyr (291-92)
- § 16. *Ansvar for trafikskader* (293-305)
- I. Indledning (293-95)
  - II. Motoransvaret (295-300)
    - A. Gældende ret (295-98)
    - B. Det legislative problem (298-300)
  - III. Ansvaret for jernbaner (300-04)
  - IV. Ansvaret for luftfartøjer (304-05)
- § 17. *Ansvar for maskiner, driftsmateriel og industrielle anlæg* (306-16)
- I. Lovgivningen (306-07)
  - II. Retspraksis og forholdets natur (308-16)
- § 18. *Skader forvoldt ved brugen af fast ejendom* (317-28)
- I. Indledning (317-19)
  - II. Enkeltstående skadetilføjelser (319-28)
- § 19. *Råden over andres formuegoder. Restitutionskrav* (329-71)
- I. Problemstillingen (329-32)
    - A. Ond tro (329-31)
    - B. God tro (331-32)
  - II. Den romanistiske berigelsesgrundsætning (332-36)
  - III. Berigelsesgrundsætningens skæbne i dansk retsteori (336-52)
    - A. Berigelsesgrundsætningen som formel hjemmel for restitutionskravene (340-42)
    - B. Berigelsesgrundsætningen som materiel retsregel (342-43)

- C. Berigelsesprincippet som begrundelse for restitutionskravene (344-45)
  - D. Berigelsen som målestok for kravet (345-52)
- IV. Gældende dansk ret (352-71)
- A. Lovgivningen (352-61)
    - 1. Lov om borteblevne (352-55)
    - 2. Konkurslovens og ægteskabslovens afkræftelsesregler (355-58)
    - 3. DL 5-6-9 og 5-8-6. Rpl § 641 (358-59)
    - 4. ML §§ 44 og 65 (359-61)
    - 5. Ophavsretslovens § 56 og fotografilovens § 18 (361)
  - B. Retspraksis (361-64)
  - C. Formuegodets ødelæggelse eller forringelse (364-66)
  - D. Særlig om omsætningsadkomst (367-71).

II. DEL. FÆLLESREGLER OM ERSTATNINGSANSVAR

- § 20. *De erstatningsretligt beskyttede interesser* (373-95)
- I. Indledning (373-81)
  - II. Særligt om personskade (381-85)
  - III. Særligt om tingsskade (385-94)
    - A. Synspunkter og reale hensyn (385-89)
    - B. Konklusioner og domspraksis (389-94)
      - 1. Rådighedsret til tingen (389-91)
      - 2. Faren for tingen (391)
      - 3. Kreditorer, forretningsforbindelser og kunder (391-92)
      - 4. Ansatte (392-94)
  - IV. Afslutning (394-95)
- § 21. *Flere erstatningsansvarlige* (396-408)
- I. Ansvaret over for skadelidte (396-400)
  - II. Opgøret mellem de ansvarlige (400-08)
    - A. Indledning (400-04)
    - B. Tilfælde, hvor alle er ansvarlige efter den almindelige culpa-regel (404-05)
    - C. Regressen mellem husbond og tjener (405-06)
    - D. Andre kombinationer mellem culpaansvar og strengere ansvarsregler (406-07)
    - E. Regressen mellem flere, der alle hæfter efter strengere ansvarsregler (407)
    - F. Regressens gennemførelse (407-08)

- § 22. *Skadelidendes medvirken* (409-32)
- I. Indledning (409-10)
  - II. Begreb og begrundelse (410-15)
  - III. Egen skyld og dermed beslægtet medvirken (416-21)
    - A. I forhold til culpaansvar og præsumtionsansvar (416-19)
    - B. Egen skyld i forhold til principalansvar og objektivt ansvar (419-21)
      1. DL 3-19-2 (419)
      2. Objektive ansvarsregler (420-21)
  - IV. Identifikation (421-26)
  - V. Skadelidendes medvirken uden culpa (427-29)
  - VI. Skadelidendes pligt til at begrænse tabet (429-30)
  - VII. Gensidig skadeforvoldelse (430-32)
- § 23. *Skaden og tabet. Ikke-økonomisk skade.* (433-56)
- I. Indledning (433-34)
  - II. Økonomisk skade (434-37)
  - III. Ideel (ikke-økonomisk) skade (437-49)
    - A. Historisk udvikling (437-38)
    - B. Afgrænsningen over for økonomisk skade (438-42)
    - C. Gældende ret (442-45)
    - D. Det legislative problem (446-49)
  - IV. Grundsætningen om »fuld erstatning« (449-52)
    - A. Hvad er fuld erstatning? (449-50)
    - B. Skal der ydes fuld erstatning for økonomisk tab? (450-52)
  - V. Compensatio lucri cum damno (452-55)
  - VI. Bør skadevolderen afgive sin berigelse? (455-56)
- § 24. *Tingskade og anden formueskade* (457-62)
- I. Indledning (457-58)
  - II. Totalskade (458-60)
  - III. Delskade (460)
  - IV. Erstatning for afsavn og driftstab m v (460-62)
- § 25. *Personskade* (463-80)
- I. Retsudviklingen (463-65)
  - II. Helbredelsesudgifter (465-66)
  - III. Tabte arbejdsindtægter. Invaliditetserstatning (466-72)
    - A. Midlertidig uarbejdsdygtighed (466-68)
    - B. Vedvarende forringelse af arbejdsevnen (468-72)
  - IV. Lidelse, lyde og vansir (472-74)
  - V. Det legislative spørgsmål (474-80)

- § 26. *Tab af forøger* (481-90)
- I. Retsudviklingen og lovgrundlaget (481-82)
  - II. Den retlige baggrund (482-83)
  - III. Nøgældende ret (484-90)

- § 27. *Afledede krav* (491-500)
- I. Indledning (491)
  - II. Forsikringsydelse og »sociale« ydelse (491-97)
    - A. Private forsikringer (492-93)
      1. Almindelig skadesforsikring (492)
      2. Personforsikring (492)
    - B. De »sociale« forsikringer m v (493-96)
      1. Invalide- og folkepension (493-94)
      2. Ulykkesforsikringsloven (494)
      3. Offentlig sygeforsikring (494-95)
      4. Forsorgslovgivningen i øvrigt (495-96)
  - III. Skadesløsholdelse i medfør af tjenesteforhold (497-99)
    - A. Løn (497-98)
    - B. Pension (498-99)
    - C. Frivillig (privat) hjælp (499)
  - IV. Det legislative spørgsmål (499-500)

- § 28. *Begrænsninger i erstatningsansvaret. FAL § 25* (501-09)
- I. Indledning (501-02)
  - II. Legale begrænsninger (502-03)
  - III. Lempelsesregler. FAL § 25 (503-09)

- § 29. *Erstatningskravets opståen, beskyttelse og overførelse* (510-20)
- I. Opståen og forfaldstid (510-13)
  - II. Erstatningskravs beskyttelse (514-15)
  - III. Erstatningskravs overførlighed (515-20)
    - A. Indledning (515)
    - B. Kreditorfølgning (515-16)
    - C. Overførsel ved arv (517-19)
    - D. Overdragelse af erstatningskrav (519-20)

Sagregister (523-33)

Domsregister (534-44)

Lovregister (545-50)

Forkortelser (XI-XVII), (551)